

Досвід зарубіжних країн

Ініціатива eIFL.net: доступ та управління електронними ресурсами, бібліотечними консорціумами в перехідних країнах та країнах, що розвиваються¹

Слово від перекладача

Важливу роль у роботі бібліотек з електронними ресурсами в усьому світі відіграють консорціуми – громадські добровільні об'єднання книгозбірень для спільного придбання, упорядкування, використання електронних ресурсів. Особливо слід звернути увагу на консорціуми, що об'єднують вже не окремі бібліотеки, а власне інші консорціуми, наприклад, Міжнародний Консорціум eIFL.net ("Електронна інформація для бібліотек"), до якого наразі входять національні консорціуми бібліотек у 52 країнах світу. Всеукраїнський Консорціум "Інформатіо", що об'єднує зусилля бібліотек України в передплаті електронних ресурсів (www.informatio.org.ua), також є членом Міжнародного Консорціуму eIFL.net і проводить у 2006 році пілотний проект зі створення моделі інституційного репозитарію, що є теж частиною ініціативи eIFL.net.

До вашої уваги пропонується переклад важливої статті про діяльність Міжнародного Консорціуму eIFL.net, що була опублікована в грудні 2005 р.

у журналі "Serials Review", відомих фахівців у галузі електронних публікацій, наукових комунікацій в цілому. **Переклад здійснено за дозволом видавництва Elsevier від 22.09.2006 року виключно для журналу "Бібліотечний форум України". При використанні посилання на першоджерело обов'язкове.**

Вступ

Розвиток Фонду eIFL.net

Проект eIFL.net (Електронна інформація для бібліотек <http://www.eifl.net>) було започатковано п'ять років тому як ініціативу Інституту відкритого суспільства (OSI, <http://www.soros.org>), відомої мережі фондів, створеної філантропом Джорджем Соросом. Фактично, eIFL.net засновано на досягненнях Інформаційної програми Інституту Відкритого Суспільства, основною ідеєю якої є те, що обмін думками, знанням та інформацією є життєво необхідним для громадянства та співпраці у відкритих суспільствах. У прагненні до цієї головної мети нові цифрові технології постали як багатообіцяльні та корисні засоби.

У 1990-х OSI зробив значні

Рима
Купріте,
директор eIFL.net
Моніка
Сегберт-
Елберт,
член Ради eIFL.net
Ізабелль
Бернал, *консультант eIFL.net*
Рим, Італія

¹ Переклад з

інвестиції в розвиток та модернізацію бібліотек у країнах його мережі, особливо в пост-соціалістичних країнах Центральної та Східної Європи, а також на теренах колишнього Радянського Союзу. Ці країни були охарактеризовані як такі, що мають складну систему освіти і, відповідно, вони представляють нові ринки для міжнародних постачальників наукової інформації. Тим не менше, висока ціна передплати разом із низькою обізнаністю з електронними альтернативами друкованих видань перешкоджала цим країнам доступ до найбільш розповсюджених міжнародних академічних журналів та баз даних. На тлі цього OSI була готова допомагати бібліотекам та їх користувачам шляхом підсилення купівельної спроможності окремих "бідних" покупців та проведення переговорів з постачальниками інформації на міжнародній консорціумній основі з високими знижками на ціну передплати для країн. Проект OSI eIFL вплив цю ініціативу, узгодивши прийнятний доступ до електронних ресурсів для користувачів бібліотек у перехідних країнах та країнах, що розвиваються.

З часу появи eIFL.net зазнав важливих практичних змін. Повернення початкового низхідного підходу з моделлю прямої та активної участі країн-членів є однією з найбільш визначних змін. Тому з 2001 року і надалі eIFL.net підтримує створення консорціуму національних бібліотек країн-членів. Національний консорціум зараз відіграє головну роль у координації доступу, розвитку, тренування, збору грошей та плати за ресурси. Цей новий підхід виявився вкрай позитивним, оскільки дозволив eIFL.net розширитись та поча-

ти надавати нові послуги і додати нові напрями діяльності програми.

У 2002 році eIFL.net став незалежною організацією, яка легально зареєстрована в Нідерландах, з робочим офісом в Римі (Італія). Невеликий центральний секретаріат у Римі координує роботу та діяльність eIFL.net та часто отримує благодійну допомогу і консультації від країн-членів. Сьогодні Інформаційна програма OSI (<http://www.soros.org/initiatives/information>) є головним постачальником коштів для eIFL.net. У 2005 році організація також почала отримувати гроші у вигляді членських внесків країн-членів. Це визначає рада директорів, а політика та стратегія дій визначається Консультативною радою, яка збирається тричі на рік і члени якої обираються з числа учасників бібліотечного консорціуму. Щорічна Генеральна Асамблея (http://www.eifl.net/events/events_general.html) збирає усі країни-члени та персонал eIFL.net. Минулого року асамблея відбулась у Вільнюсі, Литва (27-30 жовтня 2005 року). Литовський Консорціум наукових бібліотек (<http://www.lmba.lt>) був стороною, яка приймала.

Керівні принципи та цілі

Головні принципи, які визначають діяльність eIFL.net можна охарактеризувати так:

- * доступ до інформації є найважливішим в освіті та до слідницькій роботі і має прямий вплив на розвиток суспільства;

- * поєднана купівельна спроможність та переговорні можливості бібліотек можуть забезпечити прийнятний та стійкий доступ до електронної інформації у перехідних країнах;

- * повноваження громадян

та поширення демократії залежить від рівного доступу до інформації та знань у всьому світі: eIFL.net працює на вирівнювання поля гри.

Як зазначалось вище, основною метою eIFL.net є об'єднати купівельну спроможність великої кількості бібліотек у перехідних країнах та країнах, що розвиваються, у глобальну мережу консорціуму національних бібліотек та представляти їх потреби й інтереси продавцям і постачальникам інформації, а також політикам, посадовим особам і фундаторам. У межах цього, він

- * створює сильні національні консорціуми в країнах-членах;

- * намагається бути першим міжнародним посередником в організації захисту доступних комерційних наукових електронних ресурсів;

- * підтримує розвиток та доступність цифрових ресурсів локального випуску через інституційні репозитарії;

- * залучає до бізнесової співпраці з комерційними контент-провайдерами та контент-провайдерами ресурсів з вільним доступом;

- * залучає міжнародних експертів та ресурси для підтримки країн-членів у їх прагненні розширити асортимент продукту;

- * утримує членів консорціуму на вістрі значущих інформаційних технологій;

- * сприяє дотриманню чесних прав інтелектуальної власності;

- * надає освітні та консультативні послуги найвищої якості, а також Інтернет-ресурси для підтримки цієї мети;

- * консультується з країнами-членами з питань застосування інформаційних технологій для бібліотек, включно з використанням відкритих про-

грамних засобів.

Членство

Зараз eIFL.net поширюється в мережі національних консорціумів у п'ятдесяти країнах Африки, Азії, Східної Європи, колишнього Радянського Союзу та Середнього Сходу, відповідно включаючи близько 4 тис. академічних та наукових бібліотек та мільйони користувачів. Якщо дивитись географічно, eIFL.net розпочав свою діяльність*¹ в країнах, де працюють мережі фондів OSI, але у відповідь на багато запитів з інших країн світу, стрімке географічне розповсюдження почалось у 2002 році. Критерії участі включають співпрацю з місцевими активними співорганізаторами: в деяких випадках - існуючими консорціумами, частіше - окремими учасниками, асоціаціями бібліотек або Національними бібліотеками, які можуть підготувати бібліотечну спільноту для вседержавного доступу до електронних журналів. Країна також повинна підпадати, за визначенням Світового Банку (<http://www.worldbank.org>), під категорію "бідна країна або країна, що розвивається".

Структура, членство та фінансування членів консорціуму значно варіюється від країни до країни: від членів з формальним статусом, які пропонують великий асортимент послуг як Консорціум наукових бібліотек в Литві (LMBA, <http://www.lmba.lt>) та Консорціум академічних і наукових бібліотек в Гані (CARLIGH, <http://members.tripod.com/carligh/index.html>), до членів, де переважає неофіційна структура і бібліотеки, зібрані разом з єдиною метою - разом ліцензувати електронні журнали. Це, наприклад, Консорціум електронної інформації (EICB&H) у Боснії та Герцего-

вині та Консорціум естонської мережі бібліотек (ELNET, <http://www.elnet.ee>) в Естонії. У деяких випадках одна з бібліотек - чи Національна бібліотека, чи головна академічна бібліотека країни - посідає перше місце в консорціумі (наприклад, Сербський бібліотечний консорціум для координації придбання (KoBSON, <http://nainfo.nbs.bg.ac.yu/Kobson/page>), де Національна бібліотека є об'єднуючою силою). В інших випадках створюється консорціальний офіс. Ось деякі приклади такого улаштування: (1) Бібліотечна асоціація в Узбекистані (ULA, <http://ula.uzsci.net/index-en.htm>).

(2) Південно-Африканська ініціатива ліцензування систем (сайтів) (SASLI, <http://home.imagnet.co.za/liasa/The%20South%20African%20Site%20Licence%20Initiative.htm>) та (3) Національний консорціум електронної інформації в Росії (NEICON, <http://www.neicon.sh>). Досить багато консорціумів підтримуються урядом, незважаючи на те, що в більшості випадків фінансування покривається членськими внесками бібліотек-учасниць.

eIFL.net та кожний окремий національний консорціум (або, як у випадку з Південною Африкою, національне об'єднання консорціумів) підписує меморандум порозуміння, який визначає обов'язки обох сторін.

Напрямки діяльності програми

eIFL.net було створено для обслуговування двох головних видів діяльності, а саме: створення та підтримка бібліотечних консорціумів і допомога в забезпеченні доступу до електронних ресурсів. За кілька років до програми роботи додалися такі напрями функціонування програми: захист прав

інтелектуальної власності (IP), підвищення обізнаності з відкритим доступом (OA), створення інституційних репозитаріїв (IR) місцевих інформаційних ресурсів та кілька ініціатив, пов'язаних з інформаційними технологіями, порталами електронних ресурсів і відкритими програмними засобами.

Переговори стосовно інформаційних ресурсів та ліцензування

Початковий відбір продавців електронної інформації проводився шляхом двох публічних тендерів: першого у квітні 1999 року на ресурси в галузі соціальних і гуманітарних наук, другого в липні 2001 року на журнали та бази даних у сфері природничих і технічних наук. Ці пропозиції встановили стандарти для подальших переговорів (http://www.eifl.net/services/services_negotiation.html). З того часу, як переговори були міжнародними, в цінах з виключно електронною моделлю, зі спеціальним наголосом на повнотекстових роботах, було прийнято національну модель ліцензії на використання системи, на основі якої за плату країни необмежена кількість бібліотек може зробити заявку на доступ і необмежена кількість користувачів може користуватися послугами одночасно. В багатьох країнах це був перший випадок, коли електронні ресурси стали доступними в бібліотеках, першим видавничим партнером eIFL.net був EBSCO Host (<http://www.ebsco.conn/home>). Паралельно, щоб з'ясувати потреби країн-учасниць в інформації природничих і точних наук, медицини та охорони здоров'я, eIFL.net на початку 2001 року здійснив усебічне опитування. Результати показали величезний попит на

електронні журнали з цих дисциплін, і пізніше персонал eIFL.net зміг укласти певну кількість прийнятних ліцензій. Протягом наступних років список партнерів-видавців неухильно збільшувався, включаючи всі предмети, журнали і бази даних, довідкові джерела та, пізніше, електронні книжки.

eIFL.net розглядає цю послугу як наріжний камінь його роботи, проводяться подальші переговори із ще більшою кількістю видавничих домів. З переговорами щодо інформаційних ресурсів тісно пов'язані зусилля eIFL.net у створенні моделі контракту та моделі ліцензії, які використовуватимуться при укладанні угод з окремими видавцями. Модель ліцензії eIFL.net є результатом проникливої поради юриста - експерта з питань ліцензування та авторського права - і намагається погодити якомога чесніші умови для ліцензіата, разом з тим встановлюючи вигідні умови доступу та використання. Ця послуга цінується дуже високо, оскільки забезпечує користувачів якісними контрактами і допомагає країнам-членам ознайомитись із законними процедурами та формулюваннями (http://www.eifl.net/services/services_model.htm).

Управління консорціумом та стійкість

Цей напрям роботи програми (http://www.eifl.net/services/services_guidelines.html) включає проведення навчання та зборів, які покликані подолати наявну недостатність співпраці між бібліотеками в багатьох країнах або в багатьох випадках змагання за недостатнє фінансування. Навчання роз'яснює переваги консорціального підходу до придбання електронних ре-

сурсів. Втілюючи це в життя, eIFL.net потребує ряд навчальних заходів із підвищення обізнаності, підкріплених корисними ресурсами, настановами та окремими експертними порадами, коли консорціум якоїсь країни проходить складний період. Більше того, eIFL.net намагається інтегрувати своїх членів у інші міжнародні спільноти, такі як ICOLC (Міжнародне об'єднання бібліотечних консорціумів, <http://www.library.yale.edu/consortia>) та e-ICOLC (Міжнародне об'єднання бібліотечних консорціумів в Європі), де вони можуть отримати користь від залучення до нових практик, формування нових навичок та оволодіння новими питаннями.

Зворотній зв'язок від мережі організацій показує, що eIFL.net зміг створити натхненний і енергійний дух глобальної спільноти, який додався до пов'язаних з послугами та освітніх цінностей ініціативи. Належність до регіональної групи та послугоування прикладами сусідів може стати суттєвою допомогою при виконанні повсякденних завдань, викликаних роботою в консорціумі. eIFL.net також сприяє поширенню знань та інформації через декілька списків розсилки, дискусійні групи та веб-сайт eIFL.net.

Розвиток можливостей та захист інтелектуальної власності

eIFL-IP захист доступу до інформації, авторське право та пов'язані з ним питання (http://www.eifl.net/services/services_ip.html) є новою послугою, яка вже показала хороші результати. Її головною метою є збільшення можливостей та компетенції бібліотечної спільноти eIFL.net в питаннях інтелектуальної власності.

Попри сильніший захист і значніше посилення по всьому світі, програма IP (інтелектуальної власності) намагається забезпечити майбутні послуги бібліотеки, які знаходяться під загрозою через більш суворі умови інтелектуальної власності, які визначають доступ до важливої інформації, освітніх та навчальних матеріалів і культурних ресурсів. Для цієї мети eIFL-IP створила мережу національних експертів з питань авторського права для бібліотек, проводить навчання та підвищує обізнаність у ключових питаннях та активно стежить за останніми розробками в цій сфері. Більше того, програма представляє спільноту eIFL.net у ключових міжнародних форумах із розробки політики. Наприклад, вона відіграє визначну роль у двох світових організаціях, пов'язаних із питаннями авторського права, а саме: Доступ до знань (A2K, <http://www.access2knowledge.org/cs/a2k>) та WIP0 (Всесвітня організація інтелектуальної власності, <http://www.wipo.int>) План розвитку. В контексті цього eIFL.net була однією з сімнадцяти неурядових громадських організацій, які отримали спеціальну акредитацію на відвідування зборів WIP0, де вона активно виступає за чесний доступ до інформації і за збалансовану, пропорційну та розвинену обізнаність із законами, що регламентують інтелектуальну власність. eIFL-IP вперше зміг досягти цієї ситуації, що у WIP0 почули голос бібліотекарів з країн, що розвиваються: координатор експертів з авторського права в Уганді зробив для eIFL.net доповідь від імені організації за чесний доступ до освітніх електронних матеріалів.

Відкритий доступ та інституційні репозитарії

Місія eIFL.net, яка полягає в стимулюванні доступу до електронних ресурсів, зробила її партнером руху за відкритий доступ (OA) спільно з ініціативою OSI за відкритий доступ (<http://www.soros.org/openaccess>). Як результат офіційної співпраці двох організацій, новий напрям роботи програми було включено до основних видів діяльності eIFL.net, чий зусилля на початку цього року було зосереджено на просуванні ресурсів відкритого доступу та бізнес-моделей.

Метою програми (http://www.eifl.net/services/services_open.html) є надання можливості ознайомлюватись, ділитись знаннями та проводити симпозиуми з відкритого доступу в середовищі спільноти eIFL.net та, як додатковий захід, адаптування для використання у країнах eIFL.net посібників і довідників, які OSI розробила в межах проекту відкритого доступу. Як перший крок, Call for Interest було видано для тих країн-членів eIFL.net, які хочуть сприяти поширенню відкритого доступу в їх вищій освіті та наукових колах. До того часу як такий заклик було зроблено, Китай готував те, що стало першою міжнародною конференцією з відкритого доступу в країні, яка викликала значний ентузіазм і збрала найбільші бібліотеки, найкращих професіоналів та прибічників відкритого доступу з усього світу. Відібрані країни з цього зібрання (Словенія, Сербія, Малаві, Молдова, Азербайджан та Росія) зараз працюють з eIFL.net над проведенням симпозиумів із відкритого доступу в наступні місяці.

З другого боку, eIFL.net не тільки сприяв кращому і біль-

шому доступу до ресурсів, створених на Заході та Півночі, але також із самого початку захоплював ширший доступ до ресурсів місцевої розробки та кращу обізнаність із ними. Ця ініціатива за відкритий доступ впроваджується шляхом утворення інституційних репозитаріїв у провідних науково-дослідних інститутах, які співпрацюють із бібліотечними консорціумами. Таким чином цифрові ресурси, які створюються в країнах-учасниках (за інституційними і тематичними критеріями) отримують світове розповсюдження, від чого і мережа eIFL.net, і вчені усього світу матимуть користь. Наприклад, надзвичайно успішний симпозиум з інституційних сховищ нещодавно відбувся в Південній Африці завдяки зусиллям Південноафриканської ініціативи з ліцензування систем (SASLI). Цей симпозиум мав наслідком утворення інституційних сховищ у трьох університетах у Південній Африці: в університеті Стелленбош (University of Stellenbosch) (<http://www.sun.ac.za/index.a.sjd>), в університеті науки і техніки Венда (Venda University of Science and Technology) (<http://www.univen.ac.za>) та в Зімбаввійському університеті (University of Zimbabwe) (<http://www.uz.ac.zw>). Більш того, вибрані країни, які організували симпозиуми з відкритого доступу у 2005 році, надалі працюватимуть у цих напрямках, запускаючи пілотні проекти зі створення все більшої кількості таких самих інституційних сховищ.

Консультації з інформаційних технологій для бібліотек

Інформаційні технології є найновішим напрямком діяльності програм eIFL.net (<http://www.eifl.net/opensoft/soft.ht>

ml). Тут увага фокусується на консультуванні країн-членів, коли вони купують, модернізують або диверсифікують свої комплекти програмного забезпечення для збільшення їх доступності та ефективності у цифровому просторі. Бібліотеки в країнах eIFL.net, зазвичай, не можуть дозволити собі придбання вартісного ліцензійного програмного забезпечення, оскільки занадто висока початкова ціна та річні платежі роблять наявні пакети програмного забезпечення недоступними. Типово бібліотеки купують таке ліцензійне програмне забезпечення на одnorазові гранти (від уряду чи донорів) за високою ціною, і надалі вони не можуть вносити необхідну плату для підтримки та оновлень програмного забезпечення. Як наслідок, цей фінансовий бар'єр перешкоджає багатьом бібліотекам у перехідних країнах та країнах, що розвиваються, почати, створення власних цифрових бібліотек.

Основне бачення дружніх для користувача відкритих програмних засобів відповідає поглядам eIFL.net, оскільки вони намагаються сприяти, удосконалювати та розширювати доступ до інформації на чесній і вільній основі. З погляду eIFL.net, відкриті програмні засоби допоможуть подолати технологічні перешкоди шляхом надання можливості бібліотекам у країнах, що розвиваються, забезпечити публічний доступ до каталогів своїх колекцій з посиланнями на повні цифрові тексти, а також дати можливість користувачам здійснювати пошук ресурсів, які вони потребують через бібліотечний портал OSS (системи з відкритим початковим текстом).

У прагненні до логічного та

узгодженого плану дій у цьому напрямі, eIFL.net нещодавно розпочала два важливі дослідження. Перше досліджує портальні рішення, які будуть обслуговувати потреби та інтереси країн eIFL.net, тоді як друге вивчає можливі для вибору бібліотек OSS, які найкраще відповідатимуть вимогам бібліотек. Ці доповіді незабаром будуть доступними для членів у сегменті веб-сайту eIFL.net тільки для членів.

Приклади досягнень

Загалом, спільнота eIFL.net є досить потужною, оскільки всі країни на своєму досвіді відчули позитивні зрушення через розвиток консорціумів, прийнятного доступу до електронних ресурсів та участь в інших послугах eIFL.net. Цей розділ призначений висвітлити кілька прикладів, які демонструють ступінь цих досягнень.

У Африці значний прогрес означає, що всі країни-члени користуються послугами, які надає eIFL.net та консорціум для тих, хто бере участь у всіх заходах. Наприклад, Малавійський бібліотечний та інформаційний консорціум (MALICO, <http://www.bunda.unima.mw/malico.html>) існує вже два роки і відсвяткував цю річницю запуском проекту побудови спільного VSAT (термінал з дуже малою апертурою), який повинен розширити доступ до Інтернету для навчання, наукової діяльності та розвитку в країні. Влада і заклади вищої освіти Малаві вітають ці досягнення. Крім надання для усієї країни більшої смуги пропуску, ці ініціативи стають основним зразком для сусідніх країн з такими ж потребами.

На Кавказі ситуація також покращується. Десять років тому азербайджанські бібліотеки в основному мали доступ тільки до друкованих матеріа-

лів. Зараз Азербайджанський бібліотечно-інформаційний консорціум (AzLIC, <http://www.azlic.aznet.org/en/about/about.html>) відчутно збільшує доступ до електронних ресурсів по всій країні. Бібліотечний консорціум складається з найбільших бібліотек, наукових установ та міжнародних неурядових організацій, які користуються перевагами безперервного та прийнятного доступу до повнотекстових баз даних найбільших видавців, таких як EBSCO, BioOne (<http://www.bioone.org>).

Інститут фізики (Institute of Physics) (<http://www.iop.org>). Видавництво Оксфордського університету (Oxford University Press) (<http://www.oup.co.uk>) та інших. У не меншому обсязі консорціум розвиває діяльність і в інших напрямках: встановлення співпраці зі схожими міжнародними організаціями, такими як Американська бібліотечна асоціація (ALA, <http://www.ala.org>), участь у проекті Євросоюзу CALIMERA (Координаційний 1ST для європейських місцевих культурних інституцій, <http://www.calimera.org>).

Азербайджан буде однією з країн eIFL.net, яка у 2006 році запровадить відкритий доступ та інституційні репозитарії.

Китай є іншим прикладом, де зусилля eIFL.net призвели до тіснішої та ефективнішої співпраці завдяки розширенню контактів з національною мережею бібліотечних консорціумів. Фактично, китайська бібліотечна спільнота, представлена Китайською академією наук (<http://english.cas.cn/eng2003/page/home.asp>).

звернулась до eIFL.net із проханням провести у жовтні 2003 року симпозиум зі створення консорціуму. На цьому симпозиумі було відзвітовано про до-

ступ до електронних ресурсів та розвиток консорціуму в Китаї, а також було звернено увагу на питання, які стосуються управління електронними інформаційними ресурсами, розбудови та керівництва консорціумом, моделі ліцензій, вибору та оцінки вартості ліцензування, а також розподілу витрат. Як результат цього симпозиуму, різні ініціативи консорціумів у Китаї створили широке об'єднання на чолі з бібліотечною мережею Китайської академії наук, яка діє як координатор eIFL.net. Влітку 2004 року відбувся дуже успішний симпозиум, присвячений одній з основних тем електронних ресурсів "Електронне архівування та довгостроковий доступ". У червні 2005 року eIFL.net був одним зі спонсорів великої національної конференції за участю ключових зацікавлених сторін від академій та наукових кіл, де обговорювались питання відкритого доступу до видань та створення інституційних репозитаріїв. (<http://libraries.csdlib.ac.cn/Meeting/MeetingID.asp?action=skin&language=Eng&MeetingID=7&MeetingMenuID=Q>).

І останнє, проте не менш значуще, - досвід розвитку в Східній Європі. У Болгарії співпраця з бібліотеками почалась у 2000 році. В кінці 2002 року було засновано Болгарський інформаційний консорціум (BIC, <http://www.bic.bg>). Сьогодні, після трьох років роботи, Консорціум охоплює дванадцять найбільших міст країни та об'єднує шість типів бібліотек: університетські, в інститутах, публічні, наукові, національні та муніципальні. Болгарський інформаційний консорціум широко користується перевагами розповсюдження електронної інформації та

розподілу ресурсів (наприклад, популярність EBSCO різко зросла за останні три роки), різноманітних пробних ресурсів, пакетів наукових та технічних електронних журналів, російських журналів, електронних книг, довідників, засобів та ін. Також, співпраця з eIFL.net дозволила консорціуму брати участь у міжнародних заходах та засіданнях, присвячених розповсюдженню знань, і організувати до п'ятнадцяти національних з'їздів та місцевих симпозіумів. Уся ця діяльність не припиняється завдяки успішній консорціальної моделі розподілу витрат.

Висновки

eIFL.net спрямовує діяльність на вирішення тих проблем, з якими зустрічаються країни, що розвиваються, оскільки є зацікавленим в розвитку цифрових бібліотек. У навколишньому середовищі, для якого характерна ситуація нестачі ресурсів та фінансової нестабільності, eIFL.net дає

можливість підвищувати професіоналізм, розв'язує проблему загальної відсутності співпраці, консультує з проблем підключення, підвищує обізнаність в комплексних питаннях та інших проблемах, які в тій чи іншій мірі не висвітлювались міжнародною та інформаційною спільнотою.

Попри початковий план дій, за останні п'ять років eIFL.net та його члени спромоглися досягти значних успіхів у розвитку однієї з найголовніших функцій сучасної бібліотеки, а саме в наданні доступу до зростаючої кількості електронних ресурсів для все більш обізнаної та уповноваженої професіональної спільноти.

Вагу та силу eIFL.net можна побачити на прикладі багатьох фактів: таких як: це найбільший бібліотечний консорціум у світі; має заслужену репутацію ефективного посередника в переговорах, який представляє свою спільноту і зберіг для своїх членів солідну суму грошей; охоче співпрацює зі схо-

жими за спрямуванням ініціативами; має активний план дій, який розширюється географічно і тематично. eIFL.net користується підтримкою та співпрацює з великою групою професіоналів-ентузіастів, і у країнах, що розвиваються, і у розвинених країнах, головне, щоб вони були повністю віддані цінностям та місії eIFL.net. Зважаючи на це все, eIFL.net разом із співпрацею та розумінням з боку постачальників інформації, а також із поінформованим поглядом та підтримкою фундаторів, прямує до досягнення життєздатності національних членів-консорціумів та глобального об'єднання eIFL.net.

Переклад Тетяни Ярошенко., директора наукової бібліотеки Національного університету "Киево - Могилянська академія", віце-президента УБА, віце-президент Консорціуму "Інформатіо".

Примітки

1. Інститут відкритого суспільства (OSI), приватна робоча і грантодавча фундація, яка ставить своєю метою впливати на публічну політику для сприяння демократичності влади, дотриманню прав людини, а також економічним, правовим і соціальним реформам. На місцевому рівні OSI впроваджує низку ініціатив на підтримку верховенства права, освіти, охорони здоров'я та незалежності ЗМІ.

2. Країнами-членами є: Албанія, Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Боснія та Герцеговина, Ботсвана, Болгарія, Камбоджа, Камерун, Китай, Хорватія, Естонія, Грузія, Гана, Казахстан, Косово, Киргизтан, Лаос, Латвія, Лесото, Литва, Македонія, Малаві, Малі, Молдова, Монголія, Мозамбік, Нігерія, Польща, Росія, Сенегал, Сербія та Чорногорія, Словаччина, Словенія, Південно-Африканська Республіка, Судан, Свазіленд, Таджикистан, Уганда, Україна, Узбекистан, Замбія, Зімбабве. У 2005 році новими членами стали: Єгипет, Іран, Йорданія, Ліван, Палестинська Автономія (сектор Газа та Західний Берег), Сирія.

3. EBSCO Host, Американське фізичне товариство (American Physical Society), BioOne, Видавництво Кембріджського університету (Cambridge University Press), HighWire Press, Фізичне видавниче товариство (Institute of Physics Publishing), Видавництво Оксфордського університету (Oxford University Press), ProQuest, Антропологічний індекс online (Anthropological Index online), Emerald, Оксфордський довідник (Oxford Reference), Оксфордський англійський словник (Oxford English Dictionary); Російські ресурси, доступні з Integrum Techno та з енциклопедії Круглосвіт. Зараз тривають переговори та пробні тестування з іншими видавництвами.

4. Специфічні рекомендації та інші ресурси, що стосуються управління консорціумом, доступні на веб-сайті eIFL.net.